

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

<Titelbladet>

Ylistys Jumalan
Lasten ja imewäisten suusta.

eli

Jutta Lapintyttären Elsa Laurintyttären ylösrakendavaisesta kuolin vuotesta ja autuaallisesta kuolemasta.

—
STOCKHOLMISA

Präntätty Sam. Rumstedtin tykönä, 1815

<sida3>

Alusa vuoden 1764 tuli Jokmoen [Jokkmokk] Skouluun yxi kolmentoista-kymmenen ajastaikainen tytär nimeltä Elsa Laurin tytär, Sjoksjockin [Sjokksjokk] kylästä. Wuotta ennen oli vanhempi Sisar ahkeruudensa ja siiwon elämänsä tähden, kiitoxella laskettu Skoulusta kotia. Koska tämä Elsa kuuli Sisarensa kotona weisa[a]wan wirsiä ja lukewan kirjaa, tunki myös hän sydämellisen halun tulla Skouluun, jos niin olis Jumalan tahto, woittaaksensa siel[i]ä saman tunnon ja walkeuden Christin-opis[s]a; ja ehkä hän sinne tulduansa oli kyllä saira[a]lloinen näkönsä puolesta, niin en minä kuitengaan tahtonut kiellä händä vastaan ottaa. Hän oli sangen hiljainen, hywäntapainen, siivo ja hywinajattewainen lapsi, aiwan kelwollinen tekemään senkaltaisia töitä, joihin hän oli tottunut, ihme[e]llisesti ahkera kirjaan, josta hän tuskin koskaan tahdoi luopua, ja oli siinä siwus[s]a lahjoitettu hywällä ymmär[r]yksellä ja muistolla.

Skouluun tulles[s]ansa taisi hän jo ABC kirjan ja puolen Lutheruxen katekismuxesta, jonga sisar oli hänelle opettanut. Kesä kuun alkuun oli hän lopettanut ulkolukemisen ej ainoastansa Lutheruxen Katekismuxesta ja Herr Doktor Högströmin Christillisy[y]den kysymyxistä Lapin kielällä, waan myös oppinut kolme pääkappalda Swebiliuxen Selityxestä; ja sisäldä weisais hän hywin ne tuttwimmat wirret Lappalaisesta Wirsikirjasta. Skouluun tulduansa oli hän jo saira[a]lloinen, ja, minun mielestäni, waiwattu keuhkotaudilda, joka aina paheni, niin että hän[en] täytyi wietää paljon aikaa wuote[e]lla, ehkä hän kuitengin muutaman <sida4> hetken joka päiwä oli ylhä[ä]llä. Hänen woimansa wäheneminen näytti selkiästi[,] että kuolema tuli händä aina lähemmä, josta minä myös händä lembiällä sydämmellä muistutin. Hän oli iloinen ja ty[y]tywäinen; mutta toiwotti kuitengin usein saawansa kuolla niinkuin Jumalan lapsi, ja tulla warjelduxi iankaikkisesta kadotuxesta. Hänen hartaudensa ja ahkeruudensa ruouxes[s]a kaswoi joka hetki. Hän luki mitä hän taisi, ja niinä hetkinä kuin minulla oli aikaa[,] istuin minä ilolla hänen wuoteensa wieressä.

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

Yhtenä Sunnuntaina, koska wäki tuli kirkosta, pyysi hän saada tiedon saarnan sisällepidoista. Koska he olit siitä hänelle sanoneet niin paljo kuin he taisit muistaa, puhuttiin H[erran] Ehto[o]llisen käymisestä[,] joka oli ollut sinä päivänä, ja että Ehtollisen Wieraitten seasa oli yxi 13 wuotinen Tytär[,] joka ensimmäisen kerran sai nautita tätä kallista atriata. Tätä kuullessansa pani hän kätensä yhteen, katsoi ylös taiwaiseen päin ja sanoi: "Jumala andakoon sinun olla mahdollisen, niin sinä olet onnellinen ja autuas? jotka sanat hän puhui kaxi eli kolme kertaa. Sitte makais hän puhumat[t]a kaiken sen päivän, istui myös ylhä[ä]llä jongun hetken, jona hän luki Uutta Testament[t]iä ja usein ulkoa wiidennen pääkappalen Lutheruxen ja Swebiliuxen katekismuxista; mutta erinomattain langeis hän sywiin ajatuxiin niin usein kuin hän luki Herran Ehto[o]llisen asetussanoja. Hän pani pois kirjan, painoi yhteen kätensä [knäppte hop sina händer] ja sanoi: "Syökää ja juokaat tästä kaikki: se on meille kaikille sallittu: se on Jesuxen liha, se on Jesuxen weri, syndein andexi-andamisexi — ja hänen muistoxensa". Samas[s]a huokais hän ja sanoi korkialla äänellä: "Ah jos minä saisin mennä Herran Ehto[o]lliselle"! <sida5> Minä tahdon syödä hänen lihaansa, tahdon juoda hänen wertansa: tahdon olla Jumalas[s]a: tahdon olla yxi Jumalan kans[s]a. Se on ulosannettu syndin andexi andamixexi; minä tarwitsen synnit andexi ja wahwistuxen uskolleni. Minun pitä[ä] syömän ja juoman hänen muistoxensa. Minä tahdon[,] että minun sieluni muistais hänen kuolemansa ja testamentinsa: yxi autuas muisto!" Kuin minä hawaitsin[,] että hän rupeis suuresti ikäwöitsemä[ä]n Herran Ehto[o]llista, lupaisin minä täyttää hänen toiwotuxensa ja laskea händä Jumalan pöydälle; joka asia hänen anomisensa ja molembain meidän suostumisemma jälkeen lykättiin tulewaiseen päivään.

Illalla anoi hän kynt[t]ilätä, ja luki yöllä osoittain Lutheruxen, osittain Swebiliuxen selityxen wiidennen Pääkappale[e]n ylitse ja Doktor Högströmin tutkistelemuxen Palmusunnuntaina, hänen Lappalaisesta Postillas[t]ansa.

Aamulla kello 8 andoi hän anoa[,] että tämä toimitus piti tapahtuman minun huoneessani. Pelwosta[,] ettei hän woisi olla niin kauwan ylhällä, olisin minä ennen suonut[,] että hän olis maannut wuoteellansa; mutta en kuitengaan tahtonut kernaasti kieldää[,] mitä hän oli anonut. Koska kaikki oli walmis, tuli hän sisälle puetettuna ja johdatettuna muilda lapsilda; ja täs[ä] löydytti, itseensä [itsensä] ej ainoastansa Talon wäki, mutta myös naaburit, jotka wielä olit kirkon tykönä. Tytär talutettiin edes ja langeis polwillensa yhden päänalaisen päälle[,] joka oli yhden lawitsan edes[s]ä. Hän oli näöldä kyllä murhe[e]llinen ja pelkäävä, ja anoi, ettej Rippipuhe pitänyt aloitettaman ennen kuin hän sais wastauxen muutaman kysymyksen päälle; kuin <sida6> hän rukoi[,] että hän sais tehdä, ja jotka olit huomanneet hänen ajatuxis[s]ansa ja teit hänen surullisexi. Koska tämä oli hänelle sallittu, sanoi hän ensisti. Minä olen nuori: engä wiälä tullut siihen ikään eli täyttänyt ne wuodet, että Ehtollisen käyminen taidais minulle sallittaa[,] ja

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

pelkään niin muodoin, että minä onnettomasti sinne menen? Minä wastaisin: Mitä iäs[t]äs puuttune[e], täyttää sinun ymmärrykses? Sinä iso[o]t ja jano[o]t wanhurskautta. Sinun tulee siis Herran pöydällä saada rawindos. Herra itse nytt sinua kutsuu, että saisit wirvoituksen ja lewon sjejulles?

Toisexi sanoi hän: En minä taida kaikkia Swebiliuxen kysymyxiä ulkoa, ja Te waaditta sen kuitengin muilda skoulu-lapsilda ennen kuin he lasketaan Herran Ehto[o]lliselle; kuinga siis minä taidan olla mahdollinen?" - Minä wastaisin: Ne toiset lapset owat terwe[e]t ja se ej wahingoitse, jos he tulevat täydellisemmäxi ennen kuin he menewät Herran Ehto[o]lliselle. Kuka tiesi unhottawat he sittekin aikaa myöden paljo siitä[,] mitä he owat oppineet; mutta sinun sairaudes ej salli wiiwytystä. Sinun tietos ja ymmärrykses owat ulettuwaiset [tillräckliga]; ja sinulla on koettelemus paljota suurempi kuin heillä; niin että minä kaikella uskalluxella, niin kuin Jumalan sanansaattaja taidan awata häähuoneen owen sinun etees. Tämän päälle wastais hän: Minä pelkäisin[,] että se oli ainoastansa minun sairaudeni tähden, kuin ette tahtoneet estää minua, ja että minä niin muodoin onnettomasti ja ajattomasti olisin taitanut lähestyä Herran pöytää ja tulla wikapääksi hänen ruumiiseensa ja wereensä." Minä sanoin: Minä saan Jumalan edes[s]ä vastata, jos en minä hänen sanansa jälkeen sinua koettele; ja jota enemmän minä koettelen sinun <side7> tilaas, sitä wakaambi olen minä siitä[,] että olet mahdollinen Herran Pöydän wieras.

Kolmas kysymys oli tämä: "Minä uskon kyllä[,] että Jumala nytt andaa minulle synnit andeexi, mutta minä olen niin hejk[k]o täyttämään lupauxeni: Mingäkallinen on Jumalan ande[e]xiandamus? Jos minä nytt tulisin rikkomaan; lukeeko hän sitte minulle jällens synnixi, ne rikoxet kuin hän nytt andaa andeexi eli owatko ne kokonansa andeexiannettut? Minä pelkään[,] että minä lange[e]n jos minä elän!" Minä wastaisin: Jumalan lupauxet pysywät iankaikkisesti. Hän andaa synnit andeexi, niin ettej hän koskaan enää niiden päälle ajattele: ja hän armahta[a] syndisiä[,] koska he itsensä parandawat. Mutta uutten syndein kautta taidamma me langeta, ja niin synnin kautta tulla iankaikkisesti kadotetuxi, jos emme jällens siitä luowu. Mutta älä pelkää tulewaista aikaa! Koska me totisesti etsimme meidän autuuttamme: koska me olemme walppaat, koska me otamme oikian waarin armo wälikappaleista; niin me Jumalan woiman kautta warjellaan autuuteen. Herra woi kätkeä meidän uskotun kalumme, ja niin warjella[,] ettej helwetin portit pidä sitä woittaman: Tämän jälke[e]n wastais hän: Tapahtuko[o]n siis Jesuxen nimes[s]ä Jumalan työ; mutta rukoilkaat kaikki Jumalata[,] että minä olisin mahdollinen Rippilapsi!"

Koska hän oli nautinnut ehto[o]llisen, wiettiin hän jälle[en] wuoteellensa ja makais koko päiwän ääneti ja tytywäisnä, nukkui myös yhden osan yöstä. Huomenelda sen jälke[e]n, niin pian kuin minä olin ylösno[u]snut ja pitänyt

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

rukouksen, lähestyin minä hänen vuodettansa ja kysyin[,] kuinka hän woi. Hän rupeis itkemään ja sanoi[,] että Jumala hänelle <sida8> muistutti yhden synnin[,] jonga hän oli unhottanut ja salannut. Minä käskin hänen puhua rehellisesti ja hän sanoi: Muutaman vuoden takaa käski äitini minun mennä karjaan Peurain kan[s]sa. Sateen tähden istuin minä yhden puun ala ja nukuin. Kotia tullessani kaiwattiin kaxi Peuraa[,] jotka olit karanneet minun nukkuis[s]ani, mutta jotka jälle[en] löy[de]ttiin neljän päivän perästä, ja joista minä sanoin[,] että minä olin ne kadottanut ahtaassa metsikös[s]sä. Täs[s]ä olen minä ensin walhetellut, sitte pettänyt vanhembani, kuin en minä paremmin toimittanut minun wirkaani ja täyttänyt heidän käskyjänsä. Minä olen myös waiwannut heitä monen päiväisellä etsimisellä. Eikö nämät synnit ole suuret? ja nytt en minä tapaa vanhembiani [wanhempiani], että minä taidaisin rukoilla heidä tämän andexi, ja kuitengin olen minä ollut Herran Ehto[o]llisella!" Minä sanoin: Herra on wissisti andanut sinulle tämän lapsu[u]den synnin ande[e]xi; kuitengin olen minä ty[y]tywäinen sen kansa, että nytt muistit ja tunnustit tämän niinkuin synnin, jongas tehnyt olet, ja niin muodoin taidat rukoilla sen Wapahtajaldas andexi. Jota enämmin ihminen tulee Jumalan yhteyteen, sitä vähemmin kärsii hän jongun synnin omantundonsa päällä. Silloin otti hän minun käteeni ja sanoi: Tämä on wissisti lohdullinen; mutta älkä[ä]t olko ylön jälkeenandawa minua vastaan! Minä annan itseni teidän halduunna niinkuin lapsi ja ikäwöitsen autuutta. Minä tahdon ilmoittaa teille koko sydämmeni ja en mitään salata. Minä tahdon seurata teidän neuwojanne; mutta jos en minä tule autua[a]xi; niin minä walitan teidän ylitsenne Jumalan edes[s]ä." Siinä samassa katsoi hän kowasti minun päälleni ja sanoi: Taidatteko te enää wiiwyttellä sen tykönä[,] joka teitä vastaan on niin <sida9> kowa. Minä wastaisin[,] etten minä koskaan tainnut olla rakkaammassa paikas[s]a, kuin yhden sielun tykönä, joka piti niin paljo murhetta autuudestansa. Minä käskin hänen nyt koko sydämmellensä ja kaikella uskalluxella lewätä wabahtajansa ja Herransa sylis[s]ä niinkuin morsiamen, ja hänen kauttansa toiwoa autua[a]llisen eron ajasta.

Tämän hetken jälkeen oli hän aina ty[y]tywäinen ja iloinen; mutta hänen ikäwöimisensä täädä eriä, tuli aiwan suurexi. Hän puhui nyt siitä[,] että Jumala niin kauwan wiiwytteli, ja rukoili siinä samassa[,] että wapahtaja andais hänelle tämän andeexi. Minä ikäwöitsen[,] sanoi hän, mutta en sentähden, että minä tunnen kipua; sillä minun sairaudeni on niin helppo ja kewiä, että minä taidan istua ylhä[ä]llä ja käweskellä. Tuskin tunnen minä sairauttani. Mutta minä ikäwöitsen nähdä Jumalata ja olla autuain tykönä taiwaas[s]a. Minun pelkoni on kadonnut ja minä taidan tulla autuaxi. Minä olen sairas muitten silmis[s]ä, mutta woin paremmin, kuin silloin[,] koska minulla oli paras terveys[,] ja en tahdo koskaan waihettaa minun tilaani sitä parasta päivää vastaan, kuin minä olen ma[a]ilmas[s]a elänyt. Minä tahdon myös wielä elää[,] jos Herra niin tahtoo ja kernaasti olla waikka kuinka

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

wiheliäinen ihmisten silmis[s]ä, [*<ainoastansa en minä tule kaipaamaan sitä iloa> fel översatt mening. Enligt primärkällan:*] saati vain en kadota sitä iloa kuin minä nyt tunnen Jumalas[s]a." Minä sanoin: Se taitaa olla tarpeellisempi sinun sjelulles, niin kauwon kuins olet lihasa, että herra toisinansa salaa sinulle autua[a]llisen läsnäolemisensa. Tämän jälke[e]n pani hän kätensä yhteen [ristiin], sulki silmänsä ja sanoi: Herra! jos minusta eri[i]t, niin tee minua yhdeksi kuuliaisexi ja kärsiwällisexi lapsexi! Kuin sinä minulla olisit niin en minä sitte taiwaasta eli *<sida10>* maasta tottelis. Waikka wielä minun ruumiini ja sieluni waipuis: mutta jos minä [*<sinua kaipaam, niin kaipaam> fel översatt. Enligt primärkällan:*] sinut menetän, niin menetän minä kaikki: sillä sinä olet minun apuni, minun uskalluxeni ja minun osani.

Aamulla jälkeen, koska minä tulin hänen wuoteensa tygö, oli hän sydämellisesti iloinen, ja sanoi olleensa kaiken yön ilahutetun yhdeltä suloiselda unelda, yhdes[s]ä seuras[s]a jonga kansa hän oli riemuinnut, puhei[tte]n alla Jumalasta ja wapahtajasta, hänen armostansa ja laupiudestansa syndisiä vastaan, hänen suuresta woimastansa ja kunniasansa, taiwaasta ja autuain ilosta siel[i]ä. Hän mainitsi niistä[,] jotka olit olleet hänen kans[s]ansa, ja sanoi[,] että ne olit kauniit, puhtaat, ystävälliset ja rakkaat, ja hän epäili, jos mis[s]ään paikas[s]a maan päällä senkallinen ilo löyty[y], kuin se jonga hän täs[s]ä seuras[s]a näki ja nautitsi. Hän sanoi minulle: "Te olitte myös siel[i]ä, piditte minua kädestä, ja seuraisitte minua hywän kappale[e]n matkaa; mutta sitte seisahditte te, ja minä seuraisin minun seuraani". Minä iloitsin hänen kans[s]ansa, ja sanoin[,] että Wapahtaja tämän kautta andoi hänen unhottaa ruumiin waiwoja, ja andoi hänen näitten maalausten kautta ymmärtää, että parembi ja iloisempi elämä tämän jälkeen oli Jumalisille walmistettu, ehkä se autuus on suurempi kuin mitä joku silmä on nähnyt, joku korwa kuullut eli jongun ihmisen sydämmeen on astunut. Mitä minuun tulee pidän minä sinua kädestä, minä seuran sinua walmistaaxeni sinua: mutta koska Engelit wiewät sinun pois, niin taidan minä wielä joxikuxi ajaxi jäädä tänne.

Kaiken tämän päiwän oli hän hiljainen, ääneti ja iloinen; ihastui sydämmestä[,] koska lapset taikka luit hänen wuoteensa wieressä, eli weisaisit wirsejä *<sida11>* koska hän aina seuraisi heitä niin paljo kuin hän taisi. Seuraawaisena päiwänä kuin minä tulin hänen tygönsä ja kysyin hänen tilansa perään, vastaanotti hän minun naurawaisella suulla ja iloisella kaswolla näitten sanain alla: hyvä on maata kuolin-wuoteella. Koko elämäni ja terveydeni aikana en minä ole tundenut senkallaista iloa kuin nytt täs[s]ä. Mikä riemu ej silloin mahda olla iankaikkisuuden majoissa ja autuain seuras[s]a! Minä olen tänä yönä pitänyt kans[s]akäymistä kahden nuoren ja kaunein neitsein kans[s]a. He makaisit minun kansani wuoteella. Yxi oikialla toinen wasem[m]alla puolellani. Wuode loisti niinkuin hopia ja kulda ja neitseet olit ihanat. He toit waat[t]eita kans[s]ansa, ja puetit

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

minun walkeihin kauneihin waatteihin. Me nousimme ylös leikitsemään ja minä kuulin jongun sanovan: "Iloitka[a]mme ja riemuitka[a]mme, sillä karitsan häät owat tulle[e]t ja sen emändä on itsens walmistanut". Toinen ääni wastais: "Autua[a]t owat ne jotka Karitsan häihin [ovat] kutsutut!" Mutta tämä katois[,] koska minä heräisin." Minä sanoin: Jumala ilahuttaa rakasta lastansa kuolin wuoteellansa aiwan suloisilla uneilla, johon hän wastais: Tämä ej ollut mikään uni, se oli enemmän kuin uni." Nämät sanat mainitsi hän usein uudestansa ja huokais sywästi niinkuin olis hän ollut murhe[e]llinen sen ylitse, että minä kutsuin sen uneksi. Minä sanoin sentähden: Se on yhtä kaikki mitä se on; mutta minä näen ilolla[,] että Herra näitten kuwain kautta wetä[ä] sinun halus, elämäs ja koko sydämmes tästä ma[a]ilmasta tulewaiseen; ja tämän kautta tulee kuolema, joka monelle on hirmuinen, sinulle niin rakkaaksi ja kewiäksi, ettet sinä erinomaisesti tunne Ruumiin kipua ja kuoleman waiwoja. Hän wastais: En minä kowin sairas ole <sida12> en minä paljo ruumiin waiwoja tunne; Mutta minun haluni tulla Jumalan tygö, on sangen suuri; totisesti en minä taida sitä ulospuhua. En minä ole rohjennut tästä puhua, paljaasta pelwosta[,] että minä soimattaisi[i]n ty[y]tymättömyyteni tähden ja etten minä ole kyllä Jumalan tahdon ala annettu, mutta minä olen kuitengin aina Jumalan edes[s]ä tunnustanut tämän synnixi, jonga minä olen häneldä rukoillut ja wielä rukoilen ande[e]xi. Joka aamu, koska auringo nousee, ajattelen minä: Armollinen Jumala! engö minä pian saa katsella sitä Auringota joka ej koskaan laske? Kuitengin minä olen ty[y]tyväinen odottamaan, sillä minun olemiseni tääl[i]ä ej kuitengaan taida olla niin pitkällinen". Hän käski nyt minun sanoa sydämellisiä [<terweyxisi> terweisiä] wanhimmillensa, sillä muistutuxella[,] ettej heidän pitänyt händä murhettiman; sillä, sanoi hän, minä kuolen Jumalan lasna [lapsena], ja menen nytt surkeudesta Jumalan omaan kunniaan, siel[i]ä toiwon minä nähdä ja kohdata heitä. Siel[i]ä saamma me iankaikkisesti wapahtajamme tykönä yhdessä riemuita. Sen jälkeen sanoi hän korkialla äänellä: Kiittäkää heitä heidän hywydensä edestä minua kohtaan; mutta erinomattain sen edestä että he annoit minun tulla Skouluun, ja se on tapahtunut siunatussa hetkes[s]ä". Sitte käski hän minun neuwoa heitä hywin käyttämään armon aikaa ja mainitsi muutamia wikoja kuin heidän piti ulosjuurittaman: ja tygö pani: Minun uudet waatteeni, kuin minä olen tääl[i]ä saanut, neuloo minun äitini tällä ajalla ja ne pitää jälle[en] tänne jätettämän". - Minä käskin hänen siitä olla murheetoinna ja sanoin. Äitis saa ne kernaasti pitää sinun muistoxes. Tämän päiwän oli hän kyllä woimatoin, mutta hiljainen ja ty[y]tyväinen. <sida13> Koska rukous illalla oli pidetty, toimitin minä niin, että kahden tyttären ja yhden pi[i]an piti walwoman hänen wuoteensa wieres[s]ä; mutta en ollut minä hywin ulkona ennen kuin hän käski wäen sammuttaa kynt[t]ilän ja mennä levolle. Hän ej kärsinyt nähdä[,] että heillä piti oleman waiwaa hänestä. Sitte oli hän tygö pannut: jos joku teistä tahtois maata minun kans[s]ani, olisin minä ty[y]tyväinen; mutta ette suingaan saa walwoa". Koska ej he nyt mitään wastanneet, naurahti hän ja

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

sanoi: "Että te taida uskaldaa maata minun wuote[e]llani pelwosta[,] että minä kuolisin; mutta kyllä minä tämän yön yli elän. Jos minä myös kuolisin; niin en minä tahdo[,] että kukaan pelkää minua. Minä tiedän[,] että elävät ihmiset pelkä[ä]vät kuolleita. Minä olen ollut samankallinen; mutta jos kuolleet taidaisit mitään waikuttaa eläwitten päälle, niin tekisin minä teille ennen hywää kuin pahaa. Minä seur[a]isin kernaasti niitä[,] jotka Jumalalda lähetetään palvelukseen niille[,] jotka autuuden perimän pitä[ä].

Koko yön makais hän ääneti; mutta aamulla[,] koska wäki nousi ylös, kysyi hän kohta, jos minä olin herännyt. — Kuitengin tahdoi hän[,] ettej minua pitänyt herätettämän ennen kuin minä itse heräisin. Kello wiisi tuli waimo wainajani wuoteeni tygö ja sanoi[,] että sairas oli kysynyt minun perääni. Minä nousin kohta ylös ja menin hänen tygönsä. Koska minä tulin[,] sanoi hän: "Minun lunastajani ej ole kaukana". Minä kysyin[,] jos hänellä sinä yönä oli ollut suuri waiwa, koska hän tunsu kuoleman niin läsnä". Wastaus oli: En minä ole tundenut yhtään kipua; sillä minä olen nähnyt itse Herran Orjantappuraisen kruununsa kans[s]a ja hänen kunniansa oli suuri.

<sida14> Minä olen seisonut hänen istuimensa edes[s]ä ja itkenyt hänen jalkainsa juures[s]a; mutta hän py[y]hkäis pois ky[y]nele[e]ni, tarttui käteeni [,] awais yhden kirjan ja sanoi: "Lue!" Minä luin ja näin ilolla[,] että minun nimeni oli kirjoitettu Elämän kirjaan." Minä sanoin: Autua[a]lliset unet! jotka tekevät yhden kuolewan Jesuxen ystäwän ajan niin iloisexi! Hän wastais: Herra suoko[o]n saman armon teille kuolin wuoteellanne, niin te saatte nähdä, että se on enämbi kuin uni. Lyhykäisen puheen jälkeen Jumalan pitkämielisyydestä ja hywydestä, Hänen armostansa ja laupiudestansa syndisiä kohtaan ja hänen rakkaudestansa omiansa vastaan, tahdoi hän että aamu rukous piti pidettämän, joka kohta tapahtui. Rukouxen alla oli hän polwillansa wuoteensa päällä. Joku tahdoi siitä estää händä ja sanoi: "Makaa rauhas[s]a, sillä sinä olet heik[k]o." Mutta hän wastais: "Ah, anna myös minun ruumiini osotta[a] jongun kunnian Jumalalle niin kauwan kuin hän sen woi, haudas[s]a ei hän taida sitä tehdä."

Rukouxen jälkeen kiit[t]i hän kaikkia, joilla oli ollut joku waiwa hänestä ja toiwotti heille Jumalan siunausta. Minulle sanoi hän: Jumala on niin hywä minulle[,] ettei minun ruumiini enää woi kandaa senkallaista autuutta." Hän kiit[t]i minua sydämmellisellä rakkaudella ja sanoi: Taiwaas[s]a maxetaan teille se waiwa kuin teillä Jumalan tähden on ollut yhdestä köyhästä Lapin lapsesta. Minä menen edellä ja tahdon ilolla nähdä teidän tulewan jälkeen." Waimoni käden painoi hän suutansa vastaan ja rukoili[,] ettej hän wäsyisi siihen waiwaan kuin hänellä wieli piti hänestä oleman, siihen asti[,] että ru[u]mis lasketaan ma[a]han.

<sida15>

Tämän jälke[e]n sanoi hän: Jääkää hywästi kaikki, jotka täs[s]ä läsnä olette! Sanokaat kaikille ja puhukaat, kuinga ty[y]tyväisenä ja hywin se kuolee, joka on oikein walmistettu ja saa Herrassa kuolla. Herra Jesus

Teofilus Gran: Elsa Laurintyttären autuaallisesta kuolemasta v. 1764

minun Wapahtajani antako[o]n teidän kaikkein kuolla niin hywin ja ty[y]tyväisnä kuin minä kuolen".

Nytt anoi hän[,] että yxi aamu Wirsi piti Jumalan kunniaksi ja ylistyxexi weisattaman; koska tämä: "Herä[ä] sjelun ja mielell", lapin kielellä otettiin ylös, joka täs[s]ä kieles[s]ä on sangen liikuttawainen. Koska Wirsi oli lopetettu, ej hän enää puhunut; waan makais ääneti ja poisnukkui muutaman minu[u]tin sen jälkeen suljetuilla silmillä ja yhdistetyillä käsillä [ristissä käsin]. Mingä vaikutuxen hänen kuolemansa valmistus ja kaunis täädä eronsa teki kaikkein niiden päälle[,] jotka siihen olit todistajat ja monen muun päälle[,] jotka hänestä kuuli puhuttavan[,] en minä woi ulospuhua. Minun silmäni wuodattawat vielä ky[y]neleitä[,] koska minä sen päälle ajattelen[,] ja silloin minä wasta eläwästi tunnen näitten sanain woiman: "Autuaat owat ne jotka Herrassa kuolewat."

Theofilus Gran,
Prowasti ja Kirkkoherra Piteås[s]a